

Son dönemlerde, özellikle ticaret hukuku alanında uluslar üstü kurallar kavramı giderek artan bir şekilde önem arz etmektedir. Bu sebeple tüm uluslar için geçerli olan genel (örf ve adet veya ahlak) kuralları oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu kurallar oluşturulduktan sonra bunlara aykırı davranan gerçek veya tüzel kişi tacirler bu konuyla ilgili bir sicile (ticari sabıka) kaydedilebilirler. Bu sayede hakimler / hakemler önlerine gelen davalarda uyuşmazlığın tarafı olan tacirlerin bu sicillerdeki kaydına göre, deyim yerindeyse ticaret ahlakı bakımından sabıkalı olup olmadığını görerek, ceza davalarındaki gibi ticari davalarda da kararlarını kişiselleştirebilirler ve böylece tacirlerin bu kurallara uymaya azami özeni göstermeleri sağlanabilir.(1)

Akademik ve hukuki yaklaşım böyledir. Yani böyle olmalıdır. Ticari ahlakın kamu ahlakının bir yansıması olduğu muhakkaktır. Yani kamu vicdanı paralelinde gelişmelidir. Eğer ticarete bir ahlaksızlık var ve bu konu sorun teşkil ediyorsa, kamu vicdanı yara almış demektir. Global kriz kapımızı çalmadan önce dedikoduları dolaşmaya başlamıştı çoktan. dedikodular dolaşırken bir yandan da ödemeler sarkmaya ve vadeler uzamaya başlamıştı. Firmaların elinde parası olmadığından değil, mümkün olduğu kadar geç ödeyip, (mümkünde ödemeyip) kazançlı çıkmak. Bu zincirleme trafik kazası veya duruşu gibidir. Siz durursanız trafik de durur. Siz devam ederseniz yani gereksiz durup trafiği tıkamazsanız arkanızdakilerin durması gerekmez. Tedarikçinizin parasını zamanında ödemiyorsanız, veya bayisi olduğunuz üreticinizin ödemelerini zamanında yapmıyorsanız kendi bindiğiniz dalı kesiyorsunuz demektir. Ne kazanacaksınız. Bankaya yatırdığınız paralardan belli bir miktar faiz alacaksınız ama sistemin önüne koca bir taş koyup tıkanmasına sebep oluyorsunuz. Yani aslında kendinizi düşünüp kazandım zannederken sistemin çökmesine sebep oluyorsunuz.

Piyasanın içinden biri olarak gözlemlerim şu ki, ödemeler dengesizliği 2006 yılının Haziran ayından itibaren başlamış oldu. Bunun görünen 2 yüzü vardı. Dövizin bir ara dalgalanması ve ardından 1 yıl sonra yapılması planlanan Cumhurbaşkanlığı seçimleri. Cumhurbaşkanı normal usullerle seçilmesi gerekirken CHP bunu gündeme getirerek bu meclis Cumhurbaşkanı seçemez diyerek meşruiyet problemi çıkartmış ve bu konuda taraftarlarını kışkırtarak siyasi zemini germiştir. Piyasada muhtemel bir kriz havası esmeye başlamış ve ödemeler yavaş yavaş sarkıtılmaya başlamıştır. Muhtemel bir krizle dövizin yükseleceği ve elinde döviz bulunduranların YTL borçlarını karlı bir şekilde ödeyebileceği hesapları yapılmıştır. Seçim yaklaştıkça sürekli meşruiyet sorunu gündeme getirilmiş ve kendileri de aynı seçimin sonucu ile meclise gelmiş CHP'li vekiller ve aha sonra ANAP ve DYP aynı oyuna ortak olarak bu günkü krizin zeminini oluşturmuşlardır. Cumhuriyet mitingleri ile halkı sokağa dökmüşler ve 10 Cumhurbaşkanı seçen meclisi Cumhurbaşkanı seçemez hale getirmişlerdir. Mevcut anayasa ile seçilen Cumhurbaşkanı Köşkte otururken Anayasa Mahkemesi bu anayasa ile 11. Cumhurbaşkanı seçilemez diyerek yeni bir kaosa imza atmıştır. Ardından malum meclis seçimleri ve yeni meclis aritmetiği sonucunda kanun değişmediği halde 11. Cumhurbaşkanının seçildiğini gördük. Aslında değişen bir şey olmamasına rağmen kamu vicdanını yaralamak

pahasına Ülke seçim stresi yaşamıştır. Kanunen kamu vicdanının yaralanmasına zemin hazırlanmıştır. Kamu nezdinde kanunlarda olana göre değil birilerinin ne dediğine göre yapılan yorumlar sonuç olarak ticarete de yansımış ve

Kaynak:

<http://www.iibf.deu.edu.tr/dergi.php?idm=14>

Doc.Dr. Selma BAKTİR